

MEE in de wijk

Inhoudsopgave

4 Voorwoord

Esther Kopmels, bestuurder MEE Oost-Gelderland

5 “Eindelijk niet meer van het kastje naar de muur”

De wijkbewoner aan het woord

6 Inleiding

Hoofdstuk 1

7 Dicht bij huis

Wijkgericht werken

8 “Mijn buurtcoach-collega’s pikken de kennis goed op”

Interview met Marjolein Bodde, consultant van MEE Oost-Gelderland

Hoofdstuk 2

11 Eigen kracht aanspreken

Sociale netwerkstrategieën

12 “Sociale netwerkstrategieën of SNS is meer dan een traject”

Interview met Henny Boswinkel en Ilona Koops, Perspectief Zutphen

Hoofdstuk 3

15 De generalist

Van specialist naar generalist

16 “De buurtcoach draagt expertise over beperkingen met zich mee”

Interview met Jan Bart Wilschut, wethouder gemeente Doetinchem

19 Colofon

Voorwoord

Oost-Gelderland werkt in de wijk

Tachtig procent van de bevolking redt zich prima. Twintig procent heeft behoefte aan enige vorm van ondersteuning, waarvan vijftien procent af en toe en vijf procent langdurig. Sommige mensen zijn meerdere generaties lang afhankelijk van ondersteuning en voorzieningen. MEE ondersteunt mensen met een beperking en hun omgeving. Sommigen hebben af en toe zorg nodig en anderen langdurig.

Sinds begin 2012 ondersteunt MEE Oost-Gelderland kwetsbare mensen in de wijk. Een aantal consulenten neemt deel aan initiatieven van wijkgericht werken in sociale wijkteams. Deze publicatie vertelt hoe het werken in de wijken vorm krijgt, welke successen en dilemma's we tegenkomen en wat het betekent om als generalist te werken.

Maar eerst komt degene aan het woord voor wie we het allemaal doen: de wijkbewoner.

Esther Kopmels
Bestuurder MEE Oost-Gelderland

“Eindelijk niet meer van het kastje naar de muur”

De wijkbewoner aan het woord

Sofie is begin twintig, komt uit het loverboy-circuit en heeft flinke schulden. Via Slachtofferhulp komt ze in contact met het buurtteam Overstegen in Doetinchem. Sinds het najaar van 2012 helpen de buurtcoaches Sofie* weer op weg. Ze heeft geen beperking, maar door de traumatische ervaring in de prostitutie werkt haar geheugen niet goed. De benadering van de MEE-consulent in het buurtteam sluit goed aan bij de hulpvraag van Sofie.

“Op mijn achttiende ben ik slachtoffer geworden van een loverboy. Zoiets gaat heel geleidelijk, maar toch stond ik opeens ‘achter het raam’ in een grote stad. Na een paar jaar is het me gelukt om weg te komen, maar ik heb nog wel last van geheugenverlies. Tijdens die periode in de prostitutie mocht ik mijn geld niet houden en toen is mijn zorgverzekering niet betaald. Ik zat dus met een flinke schuld. Als ik die bedragen zag staan in de brieven, kreeg ik bijna een hartaanval. Daarom maakte ik mijn post niet meer open.

Vorig voorjaar heb ik een eigen huurwoning gekregen, wel met de afspraak dat ik mijn schulden zou aanpakken. Zo ben ik bij het buurtteam Overstegen terechtgekomen. Ik dacht, ik zie wel wat het oplevert. Er waren al zoveel hulpverleners geweest die zeiden dat ze me zouden helpen. Maar ik werd steeds van het kastje naar de muur gestuurd.

De twee buurtcoaches die me begeleiden, doen het wél goed. Ze hebben me geholpen om mijn financiën te ordenen, zodat ik ook met schuldsanering verder kan. Ook zijn ze echt geïnteresseerd in hoe het met mij gaat. Soms lig ik een dag depressief in bed. Dan weet ik dat ik kan bellen om de afspraak te verzetten. Ze willen echt dat het goed met me gaat. Dat vind ik motiverend.

Voor mij is het prettig dat het buurtteam in de wijk zit. Het maakt uit dat ik er naartoe kan lopen, als ik een brief van een instantie krijg die ik niet snap. Als mijn eigen buurtcoaches er niet zijn, kan ik mijn vraag ook aan een van hun collega’s stellen.

De buurtcoaches vinden dat ik het op eigen kracht doe. De map voor mijn financiën heb ik zelf gemaakt. Ook doe ik dingen uit mezelf, want het is mijn doel om alles straks weer helemaal zelf te gaan doen.

Het gaat nu beter met me. Ik heb veel meer rust in mijn hoofd. Dat is ook goed voor de therapie die ik volg. Mijn ideaalbeeld is dat ik over een jaar klaar ben met die therapie en dat ik plannen kan gaan maken om terug naar school te gaan.”

* Vanwege de privacy is de naam van Sofie verzonden.

Inleiding

Wijkgericht werken ontstaat vanuit een nieuwe kijk op het sociale domein. Welzijn nieuwe stijl noemen we deze ontwikkeling en daarmee verandert onze visie op de wereld van zorg, hulp- en dienstverlening. Dat geldt voor zowel mensen die het nodig hebben, als de gemeente en maatschappelijke organisaties. Van kwetsbare mensen verwachten we dat zij minder op de overheid leunen, zodat de druk op individuele voorzieningen afneemt. Maatschappelijke organisaties moeten hun muren weghalen (ontschotten), zodat zij over hun grenzen heen kijken. Gemeenten oefenen op hun beurt in 'excellent opdrachtgeverschap'.

MEE Oost-Gelderland ziet deze ontwikkeling als een kans. Enerzijds zien wij veel mogelijke verbeteringen voor het hele sociale domein, die ook goed zijn voor onze cliënten. Anderzijds staat MEE voor het behouden van kwalitatief hoogwaardige ondersteuning voor mensen met een beperking.

Toegankelijker

MEE ziet het belang in van ontschotten. In het dagelijks werk merken onze consulenten dat de hulpverleningswereld ingewikkeld in elkaar steekt. MEE is vaak de partij die samen met de cliënt hierin een weg vindt. Consulenten willen daarom graag meewerken aan de vernieuwingen in het sociale domein. Ze ervaren het belang daarvan dagelijks.

Tegelijkertijd is er veel kennis en kunde opgebouwd in professionele organisaties. We moeten de waarde en het belang daarvan niet onderschatten. Onze insteek is om dit laatste te behouden. Tegelijkertijd moet het krijgen van de juiste ondersteuning voor alle mensen makkelijker worden. MEE beweegt mee met de ontwikkelingen, maar we doen dat wel met behoud van onze jarenlange opgebouwde expertise.

“De inzet van
MEE is om
in elke wijk,
buurt of kern
waar dat
nodig is, mee
te draaien”

Dicht bij huis

Wijkgericht werken

Om Welzijn nieuwe stijl vorm te geven, kiezen steeds meer gemeenten voor het werken met sociale teams in de wijken, buurten of kernen. Centraal staat de vraag: ‘Welke ondersteuning hebben mensen echt nodig om te participeren?’ Deze ondersteuning wordt zo dichtbij mogelijk gegeven. Dat wil zeggen achter de voordeur en in de leefomgeving van mensen die het nodig hebben.

Gaandeweg ontstaan deze wijkteams in ons werkgebied. MEE Oost-Gelderland doet sinds 2012 mee aan het wijkgericht werken in drie teams in Zutphen, twee teams in Doetinchem, een team in de Lochemse wijk Epse en een team in Vorden.

Deelnemen aan teams

Het loont om met verscheidene collega’s samen te werken, ieder met zijn eigen kennis en vaardigheden. Mensen weten ons beter te vinden. Daarom is de inzet van MEE om in elke wijk, buurt of kern waar dat nodig is, mee te draaien in sociale teams met professionals uit verschillende disciplines. Binnen deze teams kunnen alle deelnemers als generalist opereren.

“Mijn collega-buurtcoaches pikken de kennis goed op”

MEE-consulent Marjolein Bodde brengt expertise mee naar wijkteam Doetinchem

“Ik kan mijn collega’s van het buurtteam wel vertellen wat ik bij MEE heb geleerd, maar het is geen kunstje dat je doet. Het gaat om aansluiten bij een cliënt, dingen makkelijk uitleggen en kijken of het begrepen wordt. Als we samen op huisbezoek gaan, kan een collega zien hoe ik dat doe.” Aan het woord is Marjolein Bodde, een van de MEE-consulenten die welzijn nieuwe stijl in de praktijk brengt.

“Buurtcoach worden sprak me meteen aan. Ik werk nu negen jaar bij MEE en daar werk ik vrij solistisch. In het wijkwerk trekt het me aan dat je als team samen kijkt wat goed is voor de cliënt en hoe je hem beter kunt helpen”, vertelt ze over haar stap om buurtcoach te worden.

Sinds september vormt Marjolein samen met vier collega’s het buurtteam Overstegen. Ieder brengt zijn eigen deskundigheid mee naar het team. Haar collega’s komen van de gemeente Doetinchem, IJsselkring en het Centrum voor Jeugd & Gezin. Doetinchem telt op dit moment twee buurtteams.

Voldoet het wijkgericht werken na een half jaar aan haar verwachtingen? “Ja, ik merk dat we met meer cliënten verder komen. Bij MEE hebben we een mooi aanbod, maar hier zit de winst in de goede samenwerking en de kleinschaligheid. Dingen zijn makkelijker te regelen.”

Werken in duo’s

Het initiatief voor de buurtteams komt in Doetinchem van de gemeente. Zij levert ook een coördinator om de teams op weg te helpen en te houden. Bij de start volgden de nieuwe

collega’s de cursus ‘Eén gezin, één plan’ en een korte training in ‘Sociale netwerkstrategieën’. In april van dit jaar starten ze met de ‘Opleiding tot buurtcoach’ van de Christelijke Hogeschool Ede.

In de eerste periode van het wijkgericht werken kiest Doetinchem voor duowerk. Dat betekent dat twee buurtcoaches meestal als duo voor één cliënt werken. Bij elke nieuwe casus wisselen de duo’s van samenstelling. Zo werkt Marjolein bij de ene cliënt met een buurtcoach van de gemeenteafdeling ‘Werk & Inkomen’ en bij een andere cliënt met een buurtcoach van IJsselkring. Het eerste huisbezoek doen ze samen, daarna gaan ze alleen op pad en wisselen ze elkaar af. Samen blijven ze verantwoordelijk voor de cliënt. Het idee hierachter is dat ze elkaar in actie zien en zo optimaal van elkaars deskundigheid leren.

In de praktijk

Marjolein vindt het een goede manier van kennis delen. “Bij de wekelijkse casuïstiekbespreking merk ik dat de buurtcoaches het goed oppikken. Dan komen ze zelf al met een opmerking dat er bij een nieuwe cliënt misschien wel sprake is van een beperking.”

Momenteel begeleidt Marjolein samen met een collega-buurtcoach van de afdeling ‘Werk & Inkomen’ een vrouw met autistische kenmerken. “We gingen er op af omdat er zorgen waren vanuit de woningbouwvereniging. Bij iemand die mogelijk autistisch is, moet je niet te veel taal gebruiken. Ook voelt deze vrouw zich niet prettig als we thuis tegenover elkaar zitten. Daarom gaan we met haar wandelen en doen we het gesprek buiten. Zo’n benadering is inderdaad iets dat ik in mijn rugzak vanuit MEE meebreng.”

Omgekeerd leert Marjolein ook veel van haar collega's. "Bijvoorbeeld over procedures met schuldhulpverlening en hoe ik die sneller kan laten verlopen. Maar ook over de collectieve taken in de wijk, zoals bewonersavonden. Daar kan ik heel veel van leren. We zouden bijvoorbeeld de trainingen van MEE over 'opkomen voor jezelf' heel goed collectief in de wijk kunnen aanbieden."

Nu nog neemt Marjolein de cliënten die rechtstreeks van MEE komen onder haar hoede. Ook de mensen zonder beperking, maar met een wat lager IQ komen vaak bij haar terecht. Af en toe valt een cliënt met een beperking wel meteen onder een collega-buurtcoach. In de nabije toekomst moeten alle buurtcoaches alle buurtbewoners, met of zonder beperking, kunnen bedienen.

Van specialist naar generalist

Werken in een buurtteam is ook een ontwikkeling 'van specialist naar generalist'. Marjolein heeft weinig moeite met deze omschakeling. "Intern bij MEE hebben we die beweging al gemaakt. Maar dan wel als generalist binnen alle beperkingen die er bestaan. Nu richt ik me op alle mensen in de wijk. Dat vind ik een uitdaging."

De generalistische buurtcoach gaat ook uit van de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid. "Iemand in zijn eigen kracht zetten, is ook iets waar we bij MEE mee bezig waren. Maar in het wijkwerk gaan we er wel een stap verder in. Op zich vind ik het niet verkeerd om in het netwerk te kijken, maar je ziet soms wel dat het netwerk bij deze doelgroep zwak is. Er moet iets blijven waarop mensen kunnen terugvallen in de professionele sector."

Kennis borgen

De MEE-consulenten in de wijkteams houden de belangen van mensen met een beperking goed voor ogen. Marjolein is hier stellig in: "Ik ben in deze wijk om de doelgroep van MEE in deze hele ontwikkeling mee te krijgen. Onze doelgroep heeft juist moeite om voor zichzelf op te komen. Daarom is het zo belangrijk dat deze mensen gehoord blijven."

Hoe moeten de gemeenten in Oost-Gelderland de kennis over beperkingen straks borgen? "Ik hoop dat er een plek blijft waar je als buurtcoach die kennis kunt halen. Niet via de computer, maar lijfelijk. Dat er echte specialisten onder ons blijven. In mijn ogen zijn dat de juridisch medewerkers en de medewerkers die de sociale kaart op peil houden. Ook vind ik het belangrijk dat er een organisatie blijft die onafhankelijk kijkt naar indicaties. Want wie controleert straks de instanties die de indicaties afgeven?"

De ontwikkelingen in de Doetinchemse buurtteams gaan snel. Na het eerste half jaar komen er in Overstegen nu al vier buurtcoaches bij, één van MEE en drie van IJsselkring. GGNet en Bureau Jeugdzorg sluiten mogelijk ook aan. Aan het einde van het jaar moet elke wijk in Doetinchem een eigen team hebben, met daarin in elk team minstens één consultant van MEE.

“We brengen
samen met
de cliënt het
sociale netwerk
in stelling”

Eigen kracht aanspreken

Sociale netwerkstrategieën

Deelnemen aan sociale wijk- en buurtteams betekent werken vanuit ‘Sociale netwerkstrategieën’ (SNS). Hierin gaan we uit van de eigen kracht van de cliënt en zijn omgeving. Dan gaat het om de kracht om beslissingen te nemen, plannen te maken en deze plannen samen uit te voeren. Familie, vrienden en soms ook burens spelen een belangrijke rol, omdat zij vaak langduriger verbonden zijn met een cliënt dan professionele hulpverleners. Het doel van sociale netwerkstrategieën is dat de cliënt samen met zijn familie en sociaal netwerk oplossingen zoekt voor zijn problemen.

Werken met oplossingen in de eigen omgeving betekent niet dat een cliënt geen beroep kan doen op zorg of dienstverlening. Professionele zorg kan zeker deel uitmaken van het gemaakte plan. Tegelijkertijd hebben we de ambitie om ervoor te zorgen dat de cliënt minder zorg nodig heeft, zodra het eigen netwerk in stelling is gebracht.

Eigenaar van de oplossing

Bij het werken vanuit sociale netwerkstrategieën is het uitgangspunt dat de cliënt eigenaar is van zijn problemen, maar ook van de oplossingen. De rol van de professional verandert hierdoor. De cliënt en zijn omgeving houden de verantwoordelijkheid en komen zelf met oplossingen. De professional is er om het proces te coördineren en te begeleiden.

MEE is er ook voor de omgeving van de cliënt. Deze familieleden en vrienden profiteren door het werken vanuit sociale netwerkstrategieën. Zij kunnen de zorg voor bijvoorbeeld hun kind, vader of partner delen met een breder netwerk. De belasting neemt af en mensen voelen zich in praktisch en emotioneel opzicht gesteund.

Voor deze tekst is gebruik gemaakt van informatie van de MEE Plus Groep.

“Sociale netwerkstrategieën (SNS) is meer dan een traject”

MEE-expertise noodzakelijk in wijkteams volgens
Perspectief-directeur Henny Boswinkel

“Het doet er toe dat je er bent. Dat is het gevoel dat we de burger willen geven”, zegt Henny Boswinkel, directeur van Perspectief Zutphen en aanjager van welzijn nieuwe stijl in de hanzestad. Manager van Perspectief, Ilona Koops, beaamt dit: “Het is een manier om mensen mee te laten doen in de samenleving en zich weer waardevol te laten voelen.” Zutphen brengt welzijn nieuwe stijl al een paar jaar in de praktijk en loopt daarmee voor op andere gemeenten in Oost-Gelderland. MEE haakte al snel aan. Inmiddels draaien drie MEE-consulenten al bijna anderhalf jaar mee in de teams. MEE is daarmee de eerste organisatie die van buitenaf een medewerker toevoegt aan de wijkteams.

Werkplek in de wijk

Niet meer het hoofdkantoor van MEE als basis, maar je plek volledig in de wijk hebben. Het jaar 2012 was voor alle teamgenoten en managers van MEE en Perspectief aftasten en vormgeven. Van begin af aan zijn ze enthousiast over elkaar, vooral over de kennis die ze over en weer kunnen delen.

Na bijna anderhalf jaar zijn de MEE-consulenten echt onderdeel van de wijkteams. Verantwoordelijk manager Ilona Koops zegt hierover: “Het mooie is dat ik al niet meer denk in mensen van MEE en mensen van Perspectief. Ze zijn allemaal lid van het wijkteam. MEE-consulenten hebben dezelfde opdrachten, trainingen en ondersteuning. Ze werken volledig in de wijk en draaien mee in het vakantierooster van het wijkteam.

Het enige onderscheid dat ik zie is dat zij kennis hebben die er bij ons nog niet overal is. Maar ze werken er hard aan om

die te delen. En omgekeerd delen andere teamleden hun kennis met mensen van MEE. De uitwisseling van typische MEE-klienten en andere klienten begint steeds meer op gang te komen. Ook bevragen ze elkaar veel meer wanneer ze geneigd zijn om toch klienten uit de oude doelgroep naar zich toe te halen.”

Sociale netwerkstrategieën

Een belangrijk onderdeel van wijkgericht werken is werken vanuit ‘Sociale netwerkstrategieën’ (SNS). Dit is een manier om mensen in hun kracht te zetten. Het bestaat onder meer uit een traject in drie fasen: de netwerkverkenning, het netwerkberaad en het vormen van een actieteam.

In de praktijk betekent dit, dat een sociaal werker bij iemand thuis komt en de bewoner zelf laat vertellen wat zijn hulpvraag is en wie volgens hem kan meedenken. Daarna organiseert de bewoner een netwerkberaad met familie en bekenden uit zijn netwerk. De sociaal werker is hier bij om informatie te geven als dat nodig is. Tot slot vormt de bewoner een actieteam dat hem ondersteunt in het veranderen of verbeteren van zijn situatie. De sociaal werker blijft in het hele proces op de achtergrond en is geen hulpverlener, maar een netwerkcoach.

Henny Boswinkel gelooft sterk in deze aanpak: “Laat je verrassen door wat wijkbewoners samen met hun netwerk bedenken. Als je duidelijke kaders geeft en het verder loslaat, komen ze zelf met oplossingen die wij als professionals niet hadden kunnen bedenken. Ik ben overtuigd van de duurzaamheid ervan. Als mensen samen een oplossing vinden, is de kans veel groter dat ze zich eraan houden.”

Klant centraal

Volgens de directeur van Perspectief is het werken met sociale wijkteams en SNS veelomvattender: "Het is echt een wisseling van grondhouding. Het belangrijkste is dat de klant en zijn netwerk centraal staan. Je werkt niet meer aanbodgericht, maar laat de klant de hulpvraag benoemen. Daarin ga je uit van de eigen kracht van de burger. De relatie van de klant met de professional verandert hierdoor. En dat geldt ook voor de relatie tussen organisaties als Perspectief en bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg en de gemeente."

Maar dat niet alleen, zegt Henny Boswinkel. "Aan de sociaal werker wil ik duidelijk maken: Het is jouw wijk en het zijn jouw mensen die er wonen. Als lid van het wijkteam voel je je verantwoordelijk voor mensen die potentieel kwetsbaar zijn." Ilona Koops reageert: "Daar zijn de mensen in de sociale teams zoekende in. En in die zoektocht draait MEE volledig mee."

Knop écht omdraaien

Met de transities van jeugd, werk en begeleiding in aantocht, werken veel gemeenten en organisaties hard aan de vernieuwing van het sociale domein. Henny Boswinkel waarschuwt: "De valkuil is dat instanties zeggen: 'Werken vanuit eigen kracht van mensen, dat doen we toch al?' Maar écht de knop omdraaien is wat anders. Namelijk dat je definitief van het idee afstapt dat jij als facilitator bepaalt wat er gaat gebeuren. Pas als je er in je management en financiering last van krijgt, weet je dat je als organisatie geen 'oude wijn in nieuwe zakken' aan het doen bent."

Open blik

Perspectief kiest er bewust voor om de sociale wijkteams ruimte te geven. Om zo zelf te ontdekken hoe je welzijn nieuwe stijl in de praktijk brengt. Steeds meer instanties kloppen aan om zich bij de wijkteams aan te sluiten. Henny Boswinkel verwacht dat de teams er over ongeveer drie jaar 'staan'. Dan zal duidelijk zijn hoe ze samen verder kunnen bouwen aan het sociale domein.

Hoe ziet het wijkgericht werken er over 15 jaar uit? Henny Boswinkel: "Je moet juist afstappen van het blauwdrukdenken. Je moet surfen en meebewegen. Een surfer zal nooit zeggen dat hij niet weet waar hij uitkomt, maar hij kan niet timen welke golven er langs komen. Elke poging om te bedenken hoe zo'n sociaal wijkteam er in de toekomst uit moet zien, belemmert je juist in het open kijken. Je moet je kompas sterk houden. Dat betekent elke keer terug naar het klantenperspectief en de eenvoud."

“De MEE-consulent is de generalist met een plus”

De generalist

Van specialist naar generalist

De consulenten van MEE hebben een ‘plus’ voor mensen met een beperking. Zij herkennen en erkennen deze beperking. Ook scholen ze collega’s in de wijkteams in het herkennen ervan. Dit doen ze door hun inbreng in casuïstiekbesprekingen, door bijscholing of door met een teamgenoot mee te gaan op huisbezoek.

De aanpak van de sociaal werker of buurtcoach is generalistisch. Alle coaches pakken in principe alle aanvragen op. Consulenten vinden het een verrijking om samen te werken met collega’s met een andere achtergrond. Zij hebben vaak een andere visie of net een iets andere insteek in een casus. Daar pikken onze consulenten weer iets van op.

In Doetinchem speelt de coördinator van de buurtteams hierin een cruciale rol. Zij laat de casuïstiekbespreking gezamenlijk plaatsvinden. Ook zorgt ze ervoor dat de cliënten over alle sociaal werkers worden verdeeld. In de praktijk blijkt dat de cliënt met een beperking nu nog vaak bij de MEE-consulent terecht komt. Soms is het ook al voldoende

als de MEE-consulent met een collega meekijkt in een casus van een cliënt met een beperking. Zo functioneert de MEE-consulent als ‘generalist met een plus’.

Expertisecentrum

De komende jaren zetten we een groot deel van onze consulenten als generalist in de wijk in. Daarnaast willen we een kleine kennisonderneming behouden, die de medewerkers in de wijken voedt met expertise, kennis en kunde. Het gaat om een grotendeels online expertisecentrum, dat toegankelijk wordt voor interne en externe klanten. Dit willen we in samenwerking met partners in het sociale domein doen. We zijn er van overtuigd dat het proces van ‘gevoed worden’ noodzakelijk blijft: kennis en vaardigheden rondom mensen met een beperking moet actueel blijven. Op die manier kunnen sociaal werkers mensen met de beperking (blijven) herkennen. MEE Oost-Gelderland heeft alles in huis om die positie in te nemen.

“De buurtcoach draagt expertise over beperkingen met zich mee”

Wethouder Jan Bart Wilschut in Doetinchem zet zich in voor borging van de kennis van MEE

MEE hoort thuis in de nieuwe buurtteams in Doetinchem. De MEE-consulent brengt grote deskundigheid op het gebied van mensen met een beperking mee naar de wijken. Hoe belangrijk die expertise is, merkte de Doetinchemse wethouder Jan Bart Wilschut toen hij een dag meeging met MEE op huisbezoek.

Doetinchem is een van de vier gemeenten waar MEE deelneemt aan het wijkgericht werken. Sinds de start van het wijkgericht werken in september 2012 levert MEE twee consultants aan de buurtteams in twee Doetinchemse wijken.

Wijkgericht werken bestaat uit een samenwerking tussen de gemeente (de Wmo-winkel en de afdeling 'Werk & Inkomen'), MEE, IJsselkring en het Centrum voor Jeugd & Gezin. De woningcorporaties en politie zijn ook nauw bij de teams betrokken. Op de website buurtcoachdoetinchem.nl presenteert de gemeente de buurtcoaches 'als team dat veel ervaring heeft met het oplossen van problemen op het gebied van wonen, zorg, financiën, werk en opvoeding.'

Expertise

“Op huisbezoek gaan met MEE was zo leerzaam. Wat opvalt is dat mensen verdwalen in het systeem. Als dat gebeurt, loopt de problematiek op. We kwamen bij een jong stel met een lichte verstandelijke beperking. De jongen had zijn uitkering opgezegd, want hij wilde weer aan het werk. Toen werd hij werkloos en kwam bij het UWV terecht. Hij moest werk zoeken via de computer, maar dat lukte hem door zijn beperking niet. Die situatie liep helemaal uit de hand. Het stel zat uiteindelijk met een schuld van dertigduizend euro. MEE ging aan de slag en legde contact met de gemeente

en de schuldhulpverlening”, vertelt de wethouder over zijn ervaring met MEE.

Jan Bart Wilschut snapt waarom de deskundigheid van MEE in de wijkteams nodig is. “In het wijkgericht werken wil je dat de buurtcoach de expertise van MEE meedraagt. Dat hoeft niet heel diep, maar als generalist. Het is heel belangrijk dat iemand begrijpt wat er met dit stel aan de hand is en dat hij of zij vandaaruit snel actie onderneemt.” Dat doet de MEE-consulent bijvoorbeeld door zijn kennis op de collega-buurtcoaches over te brengen, zodat zij de beperking ook herkennen.

Verbinding maken

De wethouder gelooft sterk in de wijkgerichte aanpak, die uitgaat van ondersteuning dicht bij huis. “Het sociale domein zoals we dat nu hebben ingericht, heeft zijn langste tijd gehad. Met tweehonderd instanties kunnen we door de bomen het bos niet meer zien. Weet jij wat er staat als je een brief krijgt dat je moeder een ZZP 4-indicatie krijgt? Dat snappen mensen toch niet meer? Het is goed dat de beweging terug is naar waar het om gaat: eenvoud, dichtbij en verbinding maken.”

De gemeenten nemen straks de taken van de Rijksoverheid over op het gebied van de Jeugdzorg, de AWBZ en de nieuwe Participatiewet. Daar trekt het Rijk wel minder geld voor uit dan nu het geval is. Volgens Wilschut hoeft dat niet erg te zijn: “Ik geloof dat je met dat geld ook dezelfde directe zorg kunt leveren.”

Belangrijk is volgens de wethouder dat de gemeente weer onderdeel gaat uitmaken van de gemeenschap. De buurtteams zijn daar een goed middel voor.

“We moeten met twee hele grote oren de samenleving in. Luisteren naar wat mensen voor elkaar willen betekenen en daarover in gesprek gaan. Misschien wil iemand niet voor zijn buurvrouw zorgen, maar wel actief zijn in de vereniging of de kerk. Het moet van dwang naar verleiding gaan.”

Deskundigheid borgen

De buurtcoaches komen met hun eigen deskundige achtergrond naar het team, maar ze werken er als generalist. Kan de gemeente garanderen dat elke buurtcoach een beperking herkent? Wilschut wil zich hier hard voor maken en blijft daarover in gesprek met MEE. “Een ding is heel helder: de expertise waar MEE over beschikt is keihard nodig. Daar hoeft je je nooit zorgen over te maken. Maar hoe organiseer je die expertise? Ik weet nog niet hoe dat er over tien jaar uit ziet. Ik maak er wel ruimte voor om te kijken hoe we dat moeten gaan doen.”

De wethouder denkt dat de borging van de deskundigheid van MEE vooral zit in het goed opleiden van de buurtcoach. “Vanochtend was ik bij de start van de opleiding tot buurtcoach. Ik kan me voorstellen dat we straks generalisten hebben die niet meer specifiek vanuit een organisatie komen, maar dat het professionals zijn die als generalist zijn opgeleid.”

Krachten bundelen

Wat betekent die visie voor MEE? De toekomst van MEE als organisatie na 2014 is onduidelijk. MEE Oost-Gelderland ziet graag dat een kleine moederorganisatie blijft bestaan, waar de wijkteams voor deskundige ondersteuning op kunnen terugvallen. Wethouder Wilschut: “Het gaat om de expertise. Dat mensen met een beperking worden herkend en dat ze

de zorg krijgen die ze nodig hebben. Ik zie een integraal expertisecentrum voor me, waar MEE samen met bijvoorbeeld de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en instanties voor verslavingszorg in opgaat.”

Hoe voorkom je vervlakking van kennis over beperkingen? “De buurtcoach kan geen specialistische zorg bieden. Daarvoor zal je een expertisecentrum nodig hebben. Aan de voorkant kan het misschien tot wat vervlakking leiden, maar de generalisten zullen in de huiskamer meer herkennen. Aan de achterkant moet het leiden tot een goede bundeling van krachten. Het is niet zo dat we nergens meer specialisten nodig hebben.”

Bestuursmodel

Jan Bart Wilschut is duidelijk over het bestuursmodel dat hij voor het wijkgericht werken voor ogen heeft. “Het mooiste bestuursmodel vind ik de coöperatie. Met een wijkbudget, waar de wijkteams de verantwoordelijkheid én de bevoegdheid voor krijgen.”

De wethouder denkt dat eind 2013 bijna alle wijken in Doetinchem een eigen buurtteam hebben. “Daarna hebben we nog een jaar de tijd om indringend te oefenen met deze nieuwe manier van samenwerken, voor de grote transities in 2015. De financiering laat wel iets langer op zich wachten. Maar we moeten nu alvast iets inbouwen dat we daar ook op een goede manier naar toe werken.”

Colofon

Tekst

Anja Klein Tekst & Training, Doetinchem
Esther Kopmels

Coördinatie en eindredactie

Inge Groot Boerle

Ontwerp en lay-out

Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen

Fotografie

Jan Doornbos (17)
Inge Hondebrink (19)
Charles Keijser (4, 9 en 13)
Hans Oostrum (1, 6)

Druk

OCC De Hoog B.V. Oosterhout

MEE Oost-Gelderland
Ondersteuning bij leven met een beperking

Keppelseweg 15
7001 CE Doetinchem
Postbus 837
7000 AV Doetinchem
telefoon (0314) 34 42 24
telefax (0314) 36 11 29
e-mail info@mee-og.nl
website www.mee-og.nl